

Una de les raons que fa que el projecte estigui sent ben acceptat per la població del camp de refugiats és perquè parteix d'una demanda del personal sanitari sahrauí

Al campament de refugiats de Dakhla les condicions dels seus habitants, que sobreviuen gràcies a l'ajuda internacional, són molt dures

especialista de moltes especialitats mèdiques, d'infermeria, psicològiques i d'altres disciplines sanitàries. Sovint el coneixement del personal sanitari és limitat i els manca formació. Així mateix, les importants limitacions de recursos materials i els problemes de manteniment en un entorn tan dur com és el desert fan que les instal·lacions es trobin en una situació molt precària.

Un gran repte de l'ajut internacional als campaments sahrauís és que les actuacions tinguin una continuïtat quant a les instal·lacions, el material i la formació aportats. De vegades, es crea una actuació que es veu interrompuda quan el subministrament de material fungible se suspèn. D'altres vegades, el personal sahrauí o les organitzacions de cooperació deixen l'actuació i aquesta s'esvaeix. També és complicat entendre's entre cosmovisions tan diferents com la nostra, l'occidental, i la dels pobles del desert, i posar-se d'acord en les prioritats, els temps, la forma d'organització i comunicació...

En aquest sentit, crec que és molt meritori el projecte COBAS d'APSS, que està implementant des de fa un any el control de la diabetis mellitus de tipus 2 mitjançant la mesura de l'hemoglobina glicosilada, un estàndard d'actuació equiparable al que tenim a la nostra societat. Aquesta forma de seguiment de la diabetis es pot

realitzar trimestralment o semestralment; és més fiable que el tradicional control glicèmic i està sent ben acceptat per la població sahrauí destinatària. Això es pot deure al fet que aquesta actuació parteix d'una demanda del personal sanitari local. La tenacitat de la María José, la bona predisposició del personal sanitari del campament de Dakhla, el vincle afectiu que han establert entre ambdues parts i el suport econòmic de persones anònimes catalanes estan tirant endavant aquesta actuació. Els reptes d'aquesta acció són múltiples, des d'augmentar l'adherència al seguiment per part de les persones usuàries, fins a millorar la comunicació entre el personal sanitari sahrauí i entre aquest i els usuaris, sense oblidar mantenir la provisió de material.

Encara que pugui semblar mentida, la diabetis mellitus de tipus 2 és un problema crònic de salut molt important entre la població sahrauí, una població amb problemes de malnutrició, i amb una dieta rica en sucres i hidrats de carboni. El te, que és el principal ritual de trobada social i símbol d'hospitalitat entre els sahrauís, l'elaboren amb molt de sucre. Així mateix, l'arròs, el pa i la pasta són bàsics en la seva dieta i tenen importants limitacions d'accés a les fruites i verdures.

També és molt freqüent un estil de vida sedentari entre ells. Fer

esport amb temperatures que durant mig any o més superen els 30 graus durant el dia, i que poden arribar a la vora dels 50 al sol, és força difícil.

Visitar els campaments ha estat per a mi un aprenentatge humà inoblidable. El poble sahrauí té la dignitat de saber viure al desert i de voler tornar a la seva terra. Té la generositat i l'hospitalitat de qui sap de la importància de la solidaritat en un territori tan inhòspit com aquell. Té la paciència de continuar vivint allà amb esperança. Té el risc de continuar sobrevivint *sine die* de l'assistència internacional, en un territori que no és el seu, desert de possibilitats d'economia productiva més enllà del pastoreig de dromedaris, cabres i corders. Té la tenacitat d'haver construït serveis educatius, sanitaris i socials.

Desitjo que el futur restitueixi al poble sahrauí al seu territori perquè puguin tornar a la seva terra. *Insha'allah!* Mentrestant, la continuïtat d'actuacions de cooperació com la de COBAS d'APSS a Dakhla faran la vida al desert més digna. Per això, us animo a col·laborar amb APSS, la qual cosa es pot fer per tan sols un euro al mes mitjançant el web de teaming.net.

Jordi Ortiz
Neuropsicòleg adjunt de la
Unitat de Psicologia de l'Hospital
General de Granollers